

Algemene Beschouwingen 2019

Meneer de voorzitter, geachte leden van de raad en het college, geacht publiek,

Vorige week was de herdenking van 75 jaar vrijheid in Kapelle. Een mooi moment om stil te staan bij wat vrijheid is. Want vrijheid is meer dan een vrij land zijn.

Voor D66 als liberale partij is vrijheid van het individu een kernvoorwaarde. Persoonlijke autonomie en zichtbaar jezelf kunnen zijn, en het recht op zelfbeschikking, waren en zijn voor D66 essentieel. En dit betekent niet alleen minder regeltjes en een kleine overheid. Maar een vrijheid om interne factoren van mensen te versterken, zodat iedereen het maximale uit het leven kan halen. Door bijvoorbeeld kansengelijkheid en goed onderwijs.

En vrijheid voor iedereen betekent ook dat je rekening moet houden met anderen en met je omgeving. Het is niet ieder voor zich, maar ook rekening houden met de mensen die moeilijker mee kunnen komen. Vrijheid in verbondenheid noemen we dat binnen D66, ook wel aangeduid als sociaal-liberaal.

Wat betekent dit dan allemaal voor Kapelle en de begroting en plannen die voor ons liggen?

Financiën

De begroting voor 2020 zou het moeilijkste begrotingsjaar in deze raadsperiode kunnen worden. Vier hoofdlijnen zijn: 1) Fors stijgende en zeer moeilijk te voorspellen lasten in het Sociaal Domein, 2) Nog onzekere baten uit grondexploitatie, 3) Stijgende gemeentelijke lasten voor burgers, en 4) Een onttrekking aan de reserves van meer dan een miljoen om de begroting te laten sluiten.

Vanuit D66 zien wij dan ook erg weinig ruimte in de begrotingsdiscussie om extra uitgaven te doen, dan wel heffingen minder hard te laten stijgen. Maar het is van belang dat we blijven investeren in de ontwikkeling van onze inwoners. Door bijvoorbeeld goede jeugdzorg, investeren in onderwijs, en investeren in gezondheid en sociale samenhang door sportfaciliteiten. En door het opbouwen van de reserves in de afgelopen jaren hebben we, in tegenstelling tot gemeentes als Middelburg en Vlissingen, wel die vrijheid om hier nog in te blijven investeren.

Landelijk horen we voor burgers optimistische vooruitzichten voor 2020. De werkloosheid blijft laag. De koopkracht ontwikkelt zich in 2020 positief. De verwachte mediane koopkrachtstijging is 2,1%, wat betekent dat 90% van de Nederlandse burgers er waarschijnlijk tussen 0,5% en 4,5% in koopkracht op vooruit gaat.

Op gemeentelijk niveau vraagt Kapelle in 2020 een fors hogere bijdrage van haar burgers: in de paragraaf lokale heffingen staat dat de lastendruk van een gemiddeld gezin stijgt met 3,25%. Sommige burgers zouden het financieel moeilijker kunnen krijgen, als zowel de "landelijke koopkracht" als de stijging van de gemeentelijke lasten tegenvallen. D66 roept de gemeente dan ook op om het aantal aanvragen voor kwijtschelding van gemeentelijke belastingen goed in de gaten te houden. Zodat zoveel mogelijk mensen mee kunnen doen in het maatschappelijk en economisch proces.

Burger en Bestuur

In het afgelopen jaar hebben we mooie stappen gemaakt op het gebied van bestuur en betrekken van burgers. Bijvoorbeeld bij het Strategisch Kompas, en er zijn meer mogelijkheden voor burgerinitiatief en inspreken. Voor de toekomst zullen we burgerparticipatie nog structureler vast moeten leggen, en afspraken maken over kaders en verwachtingen. En tegelijkertijd onze inwoners nog meer de vrijheid te geven om hun eigen omgeving en leven vorm te geven door bijvoorbeeld een eigen dorpsbudget. Voor mij heeft de meest uitgebreide variant voor het Dorpshuis Schore nog steeds de voorkeur en ik zal dus de motie ondersteunen om alsnog hiervoor een ton extra uit te trekken.

Op het gebied van samenwerking met omliggende gemeentes en zelfstandigheid zullen we de komende jaren nog vele debatten moeten voeren. Wat D66 betreft staat hierbij de vrijheid en zelfstandigheid van inwoners en kernen voorop, en moet de bestuurlijke omgeving hierop volgen, met een steviger rol voor de raad.

Onderwijs

Goed onderwijs is essentieel om mensen de vrijheid te geven het maximale uit hun leven te halen. Daarom zijn we zeer blij met de investeringen die we de komende jaren in onderwijs gaan maken. Zeker voor Wemeldinge, waar samengaan van scholen en een integraal kindcentrum mooi kan samengaan met de noodzakelijke vernieuwing van de gebouwen, en een extra impuls kan geven aan de leefbaarheid.

Sociaal Domein en Sport en Cultuur

En natuurlijk is een goede geestelijke en lichamelijke gezondheid een belangrijke voorwaarde om het maximale uit jezelf te halen. Daarbij is soms jeugdzorg nodig, maar ook sport en een gezonde leefstijl, en cultuur voor een gezonde geest. Het gaat D66 om het bieden van vrijheid om zelf het goede te doen, met basisprincipes als zelfredzaamheid, vroegsignalering en preventie. Zaken die ook deel uit maken van het Actieplan Jeugdzorg, en die gezien de kosten hopelijk zo snel mogelijk hun vruchten af zullen werpen.

Economie en wonen

Betreffende economie betekent vrijheid niet allerlei extra regels voor bedrijven, maar vooral het scheppen van ruimte zodat ondernemers zelf het maximale uit hun bedrijf kunnen halen. Dat geldt ook voor het inrichten van de ruimte, zowel binnen als buiten de bebouwde kom. Maar ook hier geldt weer vrijheid in verbondenheid, dus als een economische of ruimtelijke keuze negatieve impact op andere mensen of de maatschappij heeft, zal dat beperkt of gecompenseerd moeten worden. Betreffende toerisme in Wemeldinge is het belangrijk dat we blijven investeren in voorzieningen die toerisme bevorderen, en daar mogen toeristen best aan meebetalen. Maar toerisme moet geen melkkoe worden voor de rest van de gemeente.

Vervoer

Op het gebied van vervoer zijn er wat D66 betreft drie speerpunten, die alle drie op het faciliteren van gezonde en duurzame keuzes gericht zijn: het stimuleren van fietsvervoer door bijvoorbeeld meer fietsparkeerplekken en uitbreiding van het fietsnetwerk, het stimuleren van elektrisch rijden door bijvoorbeeld meer laadpalen, en het helpen introduceren van deelauto's in de kernen.

Veiligheid

En betreffende veiligheid moeten we doorgaan op de weg van gerichte acties tegen de georganiseerde criminaliteit, vooral de drugscriminaliteit.

Groen en duurzaamheid

Tenslotte het belangrijkste aandachtspunt in onze ogen voor het komend jaar, naast controle van de kosten: Hoe gaan we om met duurzaamheid en natuur? Omdat vrijheid alleen in verbondenheid kan werken. Een verbondenheid met toekomstige generaties, zodat die ook het maximale uit hun leven kunnen halen. En verbondenheid met de wereld en natuur om ons heen. Landelijk leeft dit enorm met bijvoorbeeld het klimaatakkoord, en de stikstofproblematiek, maar in de raad van Kapelle hebben we het hier nog amper over gehad. Terwijl we hier te maken hebben met een compleet nieuwe inrichting van onze maatschappij. Met bedreigingen, zoals klimaatverandering en ingrijpende maatregelen voor mensen en bedrijven. Maar ook met kansen, zoals nieuwe banen, innovatie en een beter leefklimaat. Aan ons in de raad de taak om deze veranderingen ook in onze gemeente goed te laten landen. Om dit te bereiken zijn intussen, mede dankzij de motie van D66 vorig jaar, extra mensen aangenomen voor duurzaamheid. De eerste nulmetingen in de vorm van klimaatstresstest en CO2 Footprint zijn bijna klaar. En er is een duurzaamheidsvisie gepland, en ook een Raadswerkgroep ingesteld om de kaders zo goed mogelijk te definiëren en af te stemmen tussen raad en college, en ook onze inwoners goed te betrekken. En uit deze duurzaamheidsvisie zullen ook weer plannen komen, en mogelijk extra investeringen nodig.

Op dit moment willen wij deze ontwikkelingen afwachten voordat wij met allerlei moties gaan komen voor extra investeringen in duurzaamheid, zeker ook gezien het komende lastige financiële jaar. Maar we zullen het college en de raad zeker scherp houden in het komende jaar met voorstellen en moties op het gebied van duurzaamheid en natuur.

Conclusie

Samengevat zal komend jaar een cruciaal jaar worden. Met financiële moeilijkheden waar we hopelijk de omslag kunnen maken naar meer financiële ruimte. Want vooral op het gebied van duurzaamheid en natuur zullen we de komende jaren veel meer moeten investeren, in geld en in tijd. Zodat we de omslag kunnen maken naar een nieuw Kapelle. Een aantrekkelijke, groene woongemeente voor iedereen, zoals onze inwoners in het Strategisch Kompas hebben aangegeven. En mensen de vrijheid hebben om het maximale uit het leven te halen, in verbondenheid met anderen.

Ik dank u voor uw aandacht,

Marc van Opstal
Fractievoorzitter D66 Kapelle